

Garantētā minimālā ienākuma pabalsts no 2021.gada 1.janvāra

Garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsts ir materiāls atbalsts naudas izteiksmē minimālo ikdienas izdevumu apmaksai.

*Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums*¹ nosaka, ka:

Garantētais minimālais ienākumu (GMI) sliekšnis ir **109 euro** pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un **76 euro** katrai nākamajai personai mājsaimniecībā.

Kās jādara, lai saņemtu garantētā minimālā ienākuma pabalstu?

Lai saņemtu GMI pabalstu, viena no mājsaimniecības personām vēršas pašvaldības sociālajā dienestā, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz:

- 1) *iesniegumu*, kuru parakstījušas mājsaimniecības pilngadīgās personas;
- 2) *darba devēja izziņu* par darba samaksu par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru darba ņēmēju mājsaimniecībā;
- 3) *izziņu par ienākumiem no saimnieciskās darbības*² par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru saimnieciskās darbības veicēju mājsaimniecībā;
- 4) visu mājsaimniecībā esošo personu kredītiestāžu vai pasta norēķinu sistēmas *kontu pārskatus* par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem **izņemot** ārkārtējās situācijas laikā pašvaldības sociālais dienests var nepieprasīt papildu dokumentus;
- 5) dokumentus, kas apliecina *neregulāra rakstura ienākumus* un saņemtos maksājumus³ par 12 kalendāra mēnešu periodu pirms iesnieguma iesniegšanas;
- 6) citus dokumentus, ja tas ir nepieciešams lēmuma pieņemšanai.

!!! Ārkārtējās situācijas laikā dokumentu iesniegšana notiek attālināti un pašvaldības sociālais dienests var piešķirt GMI pabalstu, pamatojoties uz iepriekšējo iesniegumu un dokumentiem.

¹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33.panta pirmā daļa ([24.11.2020.](#) likuma redakcijā, kas stājas spēkā [01.01.2021.](#)).

² Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumu Nr.809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 1.pielikums.

³ Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumu Nr.809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 2.pielikums.

Kā aprēķina garantētā minimālā ienākuma pabalstu?

Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumi Nr.809 “*Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu*” nosaka, ka GMI pabalsta apmēru aprēķina kā **starpību** starp GMI sliekšņu summu mājsaimniecībai un mājsaimniecības kopējiem ienākumiem (ienākumiem par pilniem **pēdējiem trim kalendāra mēnešiem**, kā arī neregulāra rakstura ienākumiem par pilniem pēdējiem 12 kalendāra mēnešiem), **izmantojot šādu formulu**:

$$P_{gmi} = (GMI^1 + GMI^2 \times N) - I, \text{ kur}$$

P_{gmi} – pabalsta apmērs;

GMI^1 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā;

GMI^2 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis katrai nākamajai personai mājsaimniecībā;

N – pārējo personu skaits mājsaimniecībā;

I – mājsaimniecības kopējie ienākumi.

PIEMĒRS:

Divu personu mājsaimniecība:

Viena persona, kura ir bezdarbnieka statusā un tikko beigusi dalību algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos (turpmāk – APSD).

Otra persona ar II grupas invaliditāti.

Ienākumi: ienākumi no APSD ir beigušies un netiek ņemti vērā ienākumos turpmākajos mēnešos⁴.

Persona ar invaliditāti saņem invaliditātes pensiju 136 euro.

Likumā noteiktais GMI sliekšnis:

- pirmajai personai mājsaimniecībā - 109 euro;
- otrajai personai mājsaimniecībā – 76 euro

2 personu mājsaimniecība;

I – ienākumi 136 euro

$$109 \text{ euro} + 76 \text{ euro} - 136 \text{ euro}$$

$$\begin{aligned} & \mathbf{185 \text{ euro}} \text{ (GMI sliekšnis m/s)} - \mathbf{136 \text{ euro}} = \\ & \mathbf{= 49 \text{ euro (pabalsta apmērs)}} \end{aligned}$$

!!! GMI pabalstu piešķir uz **trim kalendāra mēnešiem** un to **izmaksā naudā**.

⁴ Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumu Nr.809 “*Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu*” 7. punkts.

GMI pabalsta izmaksa *netiek pārtraukta* līdz pabalsta piešķiršanas termiņa beigām, ja mājsaimniecības *materiālais stāvoklis ir **uzlabojies*** un tās ienākumi palielinājušies, pamatojoties uz ienākumiem, kas gūti darba attiecībās, no pensiju un atlīdzību pārskatīšanas vai no saimnieciskās darbības⁵.

No jauna izvērtējot materiālo situāciju, pašvaldības sociālais dienests vienu reizi kalendāra gadā *trīs kalendāra mēnešus neņem vērā ienākumus* līdz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēram no šā ienākuma personai darbspējīgā vecumā, kura uzsākusi gūt ienākumus.

!!! GMI pabalstu nepiešķir, ja persona atrodas⁶:

- ieslodzījuma vietā,
- ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā,
- sociālās korekcijas izglītības iestādē.

Sociālās palīdzības *mērķis*⁷ ir sniegt materiālu atbalstu zemu ienākumu mājsaimniecībām, lai nodrošinātu ienākumus garantētā minimālā ienākumu sliekšņa līmenī un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegt atbalstu atsevišķu izdevumu apmaksai un krīzes situācijās.

Informāciju 05.03.2021.sagatavoja:

Maruta Pavasare, 67021661

Metodiskās vadības un kontroles departamenta vecākā eksperte

maruta.pavasare@lm.gov.lv

⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 38.panta piektā daļa.

⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 38.panta pirmā daļa.

⁷ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.pants.